

שם ההוראה : נוהל טיפול בנזילת שפכים	מס' ההוראה: 5.03.25	עדכון מס': 3
תאריך קודם: 2/7/20	תאריך עדכון: 29/11/22	דף מס': 1 מתוך: 5

1. מטרת ההוראה :

- 1.1 קביעת נהלים ודרכי פעולה הנדרשות לביצוע פעולות על מנת למנוע הזרמת שפכים למרחב הציבורי, תת הקרקע, מערכת הניקוז או לנחלים במרחב העיר רמת השרון ובאזורים שבאחריות שרונים.
- 1.2 קביעת דרכי פעולה לזיהוי וגילוי דלף של שפכים במערכת איסוף והולכת השפכים שבאחריות שרונים.
- 1.3 קביעת דרכי פעולה והתנהלות בעת גילוי דלף שפכים ועד לסיום האירוע במטרה למזער במידת האפשר את כמויות השפכים המוזרמים מחוץ למערכת הביוב, והנזקים הנגרמים לסביבה מתוך מטרה להגן על ערכי הטבע והציבור.
- 1.4 לקבוע נוהלי טיפול ודיווח לרשויות השונות באירוע של הגלשת שפכים למרחב הציבורי, תת הקרקע, מערכת הניקוז, או לנחלים במרחב העיר רמת השרון ובאזורים שבאחריות שרונים.

2. הגדרות

- 2.1 **שרונים** - שרונים תשתיות מים וביוב בע"מ: תאגיד המים והביוב של רמת השרון.
- 2.2 **קבלן מים וביוב**: קבלן שזכה במכרז לאספקת שירותי אחזקה למערכות והביוב של שרונים ומתחזק את מערכות הביוב בכפוף להוראות ההסכם ונוהלי שרונים. מטעם הקבלן פועל צוות עבודה שבאחריותו לטפל בכל אירוע בנושא ביוב בשטח שבתחום אחריות שרונים (להלן: **הצוות**).
- 2.3 **מהנדס**: מנהל אגף הנדסה של שרונים האחראי על פעולתם השוטפת של מערכות המים והביוב של שרונים (להלן: **המהנדס**).
- 2.4 **אחראי מערכת הביוב**: מנהל רשת מים וביוב שאחראי מטעם שרונים על תחזוקת מערכת הביוב שבאחריות שרונים כולל גילוי דלף ביוב או פיצוץ ביוב, או מי מטעמו שאחראי על הטיפול ההנדסי והטכני באירוע דלף /פיצוץ (להלן: **האחראי**).
- 2.5 **שפכים**: נוזלים המוזרמים במערכת הביוב ומקורם עשוי להיות מפעילות סניטרית או תעשייתית.
- 2.6 **מערכת ניקוז**: מובלים, (צינורות, תעלות או ואדיות) שמי נגר עילי מוזרמים דרכם.
- 2.7 **מי נגר עילי**: מקורם מגשמים או כל מקור נוזלים אחר שזורם על פני הקרקע ונאספים באזורים נמוכים ומשם במאספים למערכת הניקוז.
- 2.8 **אירוע הגלשה**: אירוע שבו מוזרמים שפכים מחוץ למערכת הולכת השפכים שיועדה לכך למערכת הניקוז או לכל מקום אחר הנמצא ברשות הציבור. (להלן: **"האירוע"**).

שם ההוראה : נוהל טיפול בנזילת שפכים	מס' ההוראה: 5.03.25	עדכון מס': 3
תאריך קודם: 2/7/20	תאריך עדכון: 29/11/22	דף מס': 2 מתוך: 5

- 2.9. **רשויות מוסמכות** : משרדי הממשלה האמונים על החקיקה, פיקוח ואכיפה והוסמכו בחוק למתן היתרים והנחיות בעת אירוע של גלישת ביוב.
- 2.10. **מוקד עירוני** מוקד המופעל ע"י העירייה ו/או שרונים לקבלת הודעות מהציבור בנושא אירועים שונים. המוקד אחראי על העברת המידע לגורמים המטפלים באירוע לשם טיפול ותגובה כנדרש

3. תוכן ההוראה

הערכות והתארגנות בעת ביצוע הגלשה יזומה לצורכי אחזקה:

3.1. מערכת הביוב, והמתקנים השונים שבאחריות שרונים נדרשים מעת לעת לביצוע פעולות תחזוקה מונעת או/ו תחזוקה שוטפת או דלף שפכים. בביצוע פעולות אלה לעיתים, נדרשת שרונים להזרים את השפכים למערכת הניקוז העירונית או/ו לשטחים ציבוריים או נחלים הכל בהתאם לצורך ולעניין. לביצוע הפעולות יש לפעול בהתאם להוראות המצורפות להלן:

3.2. **הכנות**

- 3.2.1. שרונים תכין תוכנית מפורטת לביצוע העבודה הכוללת את משך הזמן המתוכנן לביצוע העבודה וכמות הנוזלים המיועדים להגלשה. בהתאם לכך יקבע מועד ההגלשה. התוכנית תאושר ע"י המהנדס.
- 3.2.2. במידה וההגלשה מתוכננת על ידי אחד המפעלים או גורמים אחרים על המפעל/גורם אחר להכין תוכנית עבודה הכוללת את הנתונים שפורטו בסעיף 4.1 ס"ק א' ולהגיש את התוכנית לאישור המהנדס.
- 3.2.3. לאחר אישור המהנדס, שרונים או/ו המפעל או הגורם המגליש יודיעו לרשויות המוסמכות (כדוגמת משרד הגנת הסביבה, משרת ישראל, משרד הבריאות, עיריית רמת השרון) ויבקשו את אישורן לביצוע העבודה.
- 3.2.4. התקבל האישור או הערות הגורמים המוסמכים רשאית שרונים או המפעל לבצע את העבודה.
- 3.2.5. באחריות המהנדס לוודא כי הקבלן המבצע עומד בכל דרישות החוק ובעל כל האישורים הנדרשים לביצוע העבודה.

3.3. **ביצוע העבודה**

- 3.3.1. בהתקבל אישור יש ליידע את מחלקת מהנדס העיר רמת השרון ואחראי הניקוז בעירייה וכן בעלי תפקידים זהים ברשויות האחרות שבשטחן תתבצע ההזרמה. יש לדווח על מועד ההגלשה המתוכנן ולתאם איתם מעקב על ההגלשה.

שם ההוראה : נוהל טיפול בנזילת שפכים	מס' ההוראה: 5.03.25	עדכון מס': 3
תאריך קודם: 2/7/20	תאריך עדכון: 29/11/22	דף מס': 3 מתוך: 5

3.3.2 באחריות שרונים/המפעל לידע את כל הרשויות הרלוונטיות לצורך ביצוע עבודה זו.

3.3.3 העבודה תתבצע תוך שמירה על ערכי הסביבה, בטיחות ומינימום פגיעה בציבור.

3.3.4 הקבלן או מבצע העבודה נדרשים לבצע את המעקפים הנדרשים על מנת להקטין למינימום את כמות הנוזלים המוגלשים.

3.3.5 במידה והנוזלים לא הוגלשו למערכת הניקוז/ ואדיות על מבצע העבודה לדאוג לשאוב את כל הנוזלים ולהימנע מכל פגיעה בציבור.

3.3.6 אחריות שרונים באמצעות הצוות לוודא שהעבודה מבוצעת בהתאם להוראות והאישורים שניתנו.

3.3.7 במידה ויידרש לבצע ריסוס יתבצע ריסוס על ידי קבלן מורשה לביצוע עבודה זו

3.3.8 בסיום העבודה באחריות הקבלן להחזיר את המצב לקדמותו.

3.3.9 בסיום העבודה באחריות שרונים/מפעל/גורם מגליש לדווח לרשויות הרלוונטיות על גמר העבודה ותוצאותיה.

3.3.10 למען הסר כל ספק במידה ולא התקבל אישור להזרמה מהמשרד להגנת הסביבה או מכל רשות אחרת, לא תבוצע עבודת האחזקה עד למציאת פתרון מוסכם ומאושר.

הערכות ופעולות שיש לנקוט בעת גלישת ביוב למערכת הניקוז או לכל שטח ציבורי אחר.

3.4 כאשר מתקבל דווח מהמוקד או מכל גורם אחר על הגלשת /דלף שפכים לרשות הרבים ינקטו הפעולות הבאות:

3.4.1 באחריות הממונה להורות לצוות שיצא למקום האירוע לבדיקת מקור הגלישה ועל מנת לתת מענה מקצועי לבעיה הקיימת. באחריות הצוות לתעד את האירוע ותוצאותיו.

3.4.2 תימסר הודעה לקבלן הביוב שיצא מיד לזיהוי מקור הגלישה ובדיקה לסיבותיה.

3.4.3 הקבלן יפעל באופן מידי להפסקת גלישת הנוזל באורח מידי.

3.4.4 עם קבלת הדיווח מהצוות ודוח ראשוני של הקבלן ידווח האירוע לכל הגורמים המפורטים בסעיף 3.5.

3.4.5 באחריות המהנדס לבצע הערכת מצב על מנת לקבוע את דרכי הפעולה שיש לנקוט וכן האיום הפוטנציאלי של פגיעה בסביבה או/ו בציבור.

3.4.6 קבע המהנדס את דרכי הפעולה העדיפים יבצע הקבלן את כל הפעולות הנדרשות למניעת ההגלשה ושיקום האזור שאליו הוגלשו נוזלים.

שם ההוראה : נוהל טיפול בנזילת שפכים	מס' ההוראה: 5.03.25	עדכון מס': 3
תאריך קודם: 2/7/20	תאריך עדכון: 29/11/22	דף מס': 4 מתוך: 5

3.4.7. לאחר גמר האירוע ולא יאוחר מ-24 שעות מגמר האירוע, על המהנדס או מטעמו/ הגורם המגליש להוציא דוח אירוע הכולל את הפרטים כמפורט בסעיף 3.6.

3.5. נמענים ומועדי דוח

3.5.1. מועדי דוח

- 3.5.1.1. באירוע מתוכנן תחילת עבודה 24 שעות לפני תחילת העבודה.
- 3.5.1.2. באירוע מתוכנן- דו"ח מסכם 36 שעות לאחר גמר האירוע.
- 3.5.1.3. בהגלשה תוך 24 שעות (בימי עבודה) או 36 שעות בחגים ומועדים.

3.5.2. נמענים

- 3.5.2.1. מהנדס שרונים
- 3.5.2.2. מהנדס העיר רמת השרון.
- 3.5.2.3. המשרד להגנת הסביבה מחוז תל אביב \ משרד הבריאות מחוז תל אביב /רשות נחל הירקון.

3.6. פרטי הדיווח הנדרשים

כל פרטי האירוע יחקרו ע"י הגוף המזרים ויועבר מסמך בו מפורטים הפרטים הבאים :

- 3.6.1. מועד התרחשות האירוע : תאריך שעה
- 3.6.2. מקור ההזרמה/הגלשה והסיבות להגלשה
- 3.6.3. מועד גילוי התקלה
- 3.6.4. נפח הנוזל שגלש מחוץ לתחום הפרטי או שחדר למערכת ניקוז וביוב.
- 3.6.5. סוג הנוזל שגלש (שפכי תעשייה, שפכים סניטריים, תשטיפים מהמפעל, מי - שתייה, נוזל אחר).
- 3.6.6. המקור לתקלה והסיבות שגרמו לה
- 3.6.7. שרשרת הדיווחים עם היוודע התקלה
- 3.6.8. ההנחיות שניתנו מבעלי המקצוע בשרונים .
- 3.6.9. ההנחיות שניתנו ע"י גופים חיצוניים (במידה וניתנו)
- 3.6.10. פרוט הפעולות שנקטו על מנת להתגבר על ההגלשה וכן לשיקום הסביבה.
- 3.6.11. עדכון לגבי המצב בשטח בצירוף תמונות לפני טיפול ואחרי טיפול.
- 3.6.12. לקחים למניעת הישנות אירועים דומים.

3.7. סיום האירוע

- 3.7.1. האירוע יסתיים לאחר הטיפול בגלישת הנוזל ע"פ ההנחיות שניתנו ועדכון הרשויות המוסמכות, תאגיד המים ומחלקת הגנת הסביבה בעירייה.

שם ההוראה : נוהל טיפול בנזילת שפכים	מס' ההוראה: 5.03.25	עדכון מס': 3
תאריך קודם: 2/7/20	תאריך עדכון: 29/11/22	דף מס': 5 מתוך: 5

3.8. דרכי פעולה לגילוי דלף

3.8.1 מתבצעת בדיקה יומית של כמות השפכים המגיעה למט"ש- בעת הפחתה בכמויות הקבועות (בשיעור 10% ומעלה) תתבצע בדיקת הצנרת הראשית המוליכה למט"ש ובמקביל בדיקת הספיקות של מכוני השאיבה לביוב.

3.9. אמצעים למניעת דלף

3.9.1 צילומים ושטיפות: בכל שנה נשטפת ומצולמת צנרת ביוב באורך שבין 7-10 ק"מ באמצעות קבלן ביוב הפועל על פי תוכנית עבודה שנתית. הקבלן מוציא דו"ח על כל קו המצולם.

3.9.2 שרוול צנרת: בכל שנה משודרגת צנרת אסבסט באורך ממוצע של כ- 3 ק"מ.

4. אחריות ביצוע

4.1 מנהל אגף הנדסה

4.2 מנהל רשת מים וביוב

4.3 יועץ חיצוני

5. מסמכים ישימים

5.1 א.מ.ל

6. נספחים

6.1 א.מ.ל

7. תפוצה

7.1 מנכ"ל שרונים

7.2 מנהל אגף הנדסה

7.3 מנהל רשת מים וביוב

7.4 יועץ חיצוני

תפקיד: מנהל אגף הנדסה	כותב ההוראה: אינג' קובי אופיר
תפקיד: מנכ"לית התאגיד	מאשר ההוראה: גב' הילה גיל
חתימה:	תאריך: